

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 180/06-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Z. W., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. P. R., Ž., vo veci

a) namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Pš 4/05 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Toš 50/05, a to tým, že sťažovateľovi nebol doručený návrh Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na predĺženie jeho väzby;

b) namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu sp. zn. Pš 4/05 zo 14. februára 2005, a to tým, že toto rozhodnutie nebolo dostatočne zdôvodnené, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. W. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. mája 2005 doručená sťažnosť Z. W., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. R., Ž., vo veci

a) namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Pš 4/05 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Toš 50/05, a to tým, že sťažovateľovi nebol doručený návrh Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) na predĺženie jeho väzby;

b) namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. Pš 4/05 zo 14. februára 2005 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“), a to tým, že toto rozhodnutie nebolo dostatočne zdôvodnené.

Zo sťažnosti vyplynulo, že uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 7 Tp 37/04 z 19. februára 2004 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 Tpo 66/04 zo 7. apríla 2004 bol sťažovateľ podľa § 68 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov ustanovených v § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku vzatý do väzby.

Na základe návrhu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) z 26. januára 2005 sp. zn. VII Gv 217/04 krajský súd uznesením sp. zn. Pš 4/05 zo 14. februára 2005 predĺžil lehotu trvania väzby sťažovateľa do 17. augusta 2005. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 1 Toš 50/05 z 23. marca 2005 zamietol.

Sťažovateľ je presvedčený o tom, že krajský súd a najvyšší súd „*nedoručením návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR na predĺženie lehoty trvania*“ jeho väzby v konaní vedenom pod sp. zn. Pš 4/05, porušili jeho právo zaručené v čl. 5 ods. 4 dohovoru. Sťažovateľ zastáva názor, že právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Pritom nie je podstatné, či ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhý účastník konania. Porušenie tohto práva sťažovateľ považuje za porušenie svojho základného práva na spravodlivý súdny proces, ktoré musí byť dodržiavané nielen v konaní vo veci samej, ale aj v rámci preskúmavania dôvodnosti väzby. Nedoručenie návrhu úradu špeciálnej prokuratúry na predĺženie väzby

sťažovateľovi ako druhej strane kontradiktórneho konania vytvára stav nerovnosti strán v konaní pred súdom, v dôsledku čoho bol prokurátor podľa názoru sťažovateľa zvýhodnený v možnosti ovplyvňovať svojimi argumentmi rozhodnutie súdu, čo je v rozpore s kontradiktórnosťou konania a so zásadou rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ tvrdí, že za daných okolností bolo povinnosťou krajského súdu návrh úradu špeciálnej prokuratúry doručiť sťažovateľovi. Bez toho nebol sťažovateľ v konaní o predĺženie jeho väzby v rovnocennom postavení s prokurátorom, lebo nemal možnosť vyjadriť sa k argumentom uvedeným v uvedenom návrhu.

Sťažovateľ ďalej namieta porušenie čl. 5 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí uviedol v podstate len, že „*návrh prokurátora je dôvodný a v podstate naň odkazuje*“, čo sťažovateľ považuje za nedostatočne odôvodnené rozhodnutie. Ako ďalej sťažovateľ uvádza, nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú najmä princípy riadneho a spravodlivého procesu. Jedným z týchto princíпов je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutia náležite odôvodniť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nasledovný nález:

„Právo sťažovateľa (...) ustanovené v čl. 5 ods. 4 dohovoru nedoručením návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu, sp. zn. Pš 4/05 a v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Toš 50/05 porušené bolo.

Právo sťažovateľa (...) ustanovené v čl. 5 ods. 1 dohovoru nedostatočným odôvodnením rozhodnutia sp. zn. Pš 4/05 zo dňa 14. 02. 2005 v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu sp. zn. Pš 4/05 porušené bolo.

Ústavný súd rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu, sp. zn. Pš 4/05 zo dňa 14. 02. 2005 ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Toš 50/05 zo dňa 23. 03. 2005 zrušuje.

Ústavný súd zároveň v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 Sk.

Odporcovia sú ďalej povinní uhradiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. P. R., titulom trov právneho zastúpenia čiastku 5 302 Sk za 2 úkony právnej pomoci podľa § 11 ods. 2, § 14, § 16 ods. 3 vyhlášky MS SR o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (...).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom (...).

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že nedoručením návrhu úradu špeciálnej prokuratúry na predĺženie väzby v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. Pš 4/05 a v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Toš 50/05 bolo porušené jeho právo zaručené v čl. 5 ods. 4 dohovoru a nedostatočným odôvodnením rozhodnutia krajského súdu sp. zn. Pš 4/05 zo 14. februára 2005 bolo porušené jeho právo zaručené v čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Predmet tejto ústavnej sťažnosti teda možno zhrnúť do dvoch okruhov námietok:

1. Namietané porušenie označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Pš 4/05 a jeho uznesením sp. zn. Pš 4/05 zo 14. februára 2005

Z citovaného čl. 127 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Vzhľadom na uvedený princíp subsidiarity, právomoc ústavného súdu rozhodovať o porušení základných práv a slobôd je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Keďže v danom prípade voči namietanému postupu a napadnutému uzneseniu krajského súdu bola prípustná sťažnosť, ktorú sťažovateľ aj využil, bolo v právomoci najvyššieho súdu poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, a to jednak „nedoručením návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR na predĺženie lehoty trvania väzby“, ako aj „nedostatočnosťou odôvodnenia“ napadnutého uznesenia. To zároveň znamená, že v uvedenom rozsahu nie je daná právomoc ústavného súdu.

2. Namietané porušenie označeného práva sťažovateľa postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Toš 50/05

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

V súvislosti s ostatnou námietkou sťažovateľa ústavný súd predovšetkým konštatuje, že zo sťažnostného návrhu vyplýva, že sťažovateľ, ktorý je pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, nenavrhuje vyslovenie porušenia označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 50/05 z 23. marca 2005, domáha sa „iba“ zrušenia tohto rozhodnutia. Z citovaného čl. 127 však vyplýva, že ústavný súd môže zrušiť namietané rozhodnutie v prípade, ak „vyhovie sťažnosti“, teda predpokladom prípadného zrušenia namietaného rozhodnutia je konštatovanie porušenia základných práv a slobôd, čoho sa však sťažovateľ vo vzťahu k uvedenému rozhodnutiu najvyššieho súdu nedomáhal (pozri petit sťažnosti), pričom *a fortiori* to bolo v okolnostiach danej veci nevyhnutné, lebo najvyšší súd tým, že sa zaoberal opravným prostriedkom sťažovateľa, a teda aj námietkami, ktoré vo svojej sťažnosti uviedol, prakticky „zhojil“ následky porušenia základných práv

a slobôd sťažovateľa v konaní a v rozhodnutí súdu prvého stupňa. Keďže sťažovateľ vo svojej sťažnosti nežiadal aj vyslovenie porušenia označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 50/05 z 23. marca 2005, bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie svojho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Toš 50/05, a to tým, že sťažovateľovi nebol doručený návrh úradu špeciálnej prokuratúry na predĺženie jeho väzby, k tomu ústavný súd poznamenáva, že nedoručenie tohto návrhu sťažovateľovi najvyšším súdom v daných súvislostiach už nemohlo nadobudnúť charakter porušenia jeho označeného práva, pretože sťažovateľ v priebehu opravného konania už nebol vylúčený z možnosti oboznámiť sa s uvedeným návrhom. Z povahy veci vyplýva, že sťažovateľ v opravnom štádiu napadnutého konania už o návrhu úradu špeciálnej prokuratúry na predĺženie jeho väzby vedel a nič mu nebránilo, najmä však jeho advokátovi, aby nahliadol do spisu, a teda aby sa oboznámil s predmetným návrhom, preto bolo potrebné aj v tejto časti jeho ústavnú sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2006